

Ustanovení zde (v odst. 8.) naznačená nevztahují se k poplatkům z listin, právního jednání resp. převodů jmění v předcházejícím odst. 2. uvedeným.¹⁸⁾

Dle těchto zásad má poplatek připadnouti té neb oné části říše, i když by o závadách kolkových a poplatkových úřední nálezy byly sepsány a druhému obvodu finančnímu postoupeny.¹⁹⁾

Oba obvody finanční (Rakouský a Uherský) nebudtež vůbec — s vyloučením ustanovení o směnkách (v § 29. lit. a) — pokládány za cizozemsko.²⁰⁾

V souhlase se zásadou touto bylo také vysloveno, že ustanovení zákona ze dne 28. března 1889 (ř. z. č. 32) a ze dne 18. září 1892 (ř. z. č. 171) o poplatnosti cizozemských cenných papírů v zemích zdejších v oběh daných nevztahuje se k cenným papírům v zemích Uherských vydaným.²¹⁾

Druhy poplatků.

§ 16.

Poplatky vyměřují se buď

- a) částkami dle hodnoty věci se řídícími, a to buď
  1. dle určitých stupňů této hodnoty, aneb
  2. dle procent hodnoty, nebo
- b) částkami stálými, nezměnitelnými¹⁾.

Dle tohoto rozeznáváme tři druhy poplatků a to:

- a) poplatek škálový,
- b) poplatek procentový, a
- c) poplatek stálý.

Poplatek škálový a procentový opírají se o jedno a totéž měřítko, totiž o hodnotu předmětu poplatku a nelíší se od sebe valně, přihlížíme-li pouze k zevnějšnému momentu jich vyměřování;

¹⁸⁾ § 32. tamtéž.

¹⁹⁾ § 39. tamtéž. "

²⁰⁾ § 37. tamtéž.

²¹⁾ Zák. ze dne 28. března 1889 § 4. (ř. z. č. 32); zák. ze dne 18. září 1892 § 12. (ř. z. č. 171).

¹⁾ Popl. zák. § 3.

značné vykazují však rozdíly — jak z dalšího bude zřejmo — ve svých účinech.

Poplatek škálový vyměřuje se dle určitých, neměnitelných stupnic (škál) a i poplatek procentový nevy-
měřuje se — jak by se dalo mysliti — přesně vypočítaným určitým
procentem z hodnoty na jisto postavené, nýbrž pravidelně též
dle určité stupnice, kterou se zaokrouhluji sumy (hod-
noty) poplatku podrobené. Zaokrouhlování toto jest odů-
vodněno lhaněním technikou, totiž lehčím vypočítáváním poplatku
a děje se při veškerých poplatcích procentových od
20 do 20 zlatých; pouze při procentovém poplatku z výher
loterii nečíselných od 5 do 5 zl. — při čemž každý z bytek,
jenž činí 1 zl. nebo více, budiž čítán za celých 20 resp. 5 zl.;
zbytek menší jednoho zlatého budiž však pomínut.^{2) 3)}

²⁾ Zák. ze dne 13. prosince 1862, § 7. (ř. z. č. 89); zák. ze dne 31. března
1890, § 8., lit. b (ř. z. č. 53). — Nař. mín. spr. a fin. ze dne 26. května 1890,
§ 12. posl. al. (ř. z. č. 93).

³⁾ Zda-li zaokrouhlování nahoru má míti místo bez výjimky, tedy i při
částkách dosahujících neb převyšujících sice v celku 1 zl., nedosahujících však
5 resp. 20 zl., jest pro stupnici od 5 do 5 zl. výslovně rozhodnuto záporně
(Nař. mín. spr. a fin. ze dne 26. května 1890, § 14. al. 2. — ř. z. č. 93).

Pro stupnici od 20 do 20 zl. není sice tutáž zásada zřejmě vyslovena,
avšak nelze jinak než-li vysloviti se záporně, podobně jak při stupnici od 5
do 5 zl. cestou nariadení skutečně již se stalo. Zákon dotčený (§ 7. zák. ze dne
13. prosince 1862) stanoví zásadu, že mají býti zaokrouhlovány zbytky 1 zl.
převyšující, tedy konce a nikoli počátky neb celky, jakými se jeví býti
sumy, které první zaokrouhluje číseli ani nedosahují.

Rozhodnutím mín. fin. ze dne 28. ledna a 27. února 1863 č. 3531
a 6629 (Přil. p. Štyr. č. 8 a 11 str. 28 a 45) byla ve směru tomto ovšem též vyslovena
zásada záporná, pro jejíž odůvodnění uváděny však pouze momenty objektivně
rozumové. Uvedeno totiž, že „uvážili-li se, že z rozsudků až do 50 zl. má býti
placen poplatek stálý, že vklady do veřejných knih k vůli nabytí jiných práv
věcných nežli práva vlastnického, pak práva užívání a požívání věci nemovitých
až do 100 zl. jsou od poplatku osvobozeny, že taktéž až do 50 zl. jsou poplatku
prosty převody mortis causa od rodičů na děti a mezi manžely nerozvedenými,
ustanovení toto, které nepříměřeným snad mohlo by se jeviti, postihnouti může
pouze menší pozůstalosti od poplatku neosvobozené a pak vklady a právní
jednání, jež jsou podrobeny poplatku $3\frac{1}{2}\%$ a v případech těchto že má tento
poplatek povahu minimálního poplatku, s jakým se setkáváme vůbec při poplatku
stálém“.

Závažné důvody tyto mohly by snad býti uvažovány do lege ferenda,
avšak dle lege lata nelze uznati důvody tyto za podstatné a to sebou již proto,
že srovnávají se zde poplatková ustanovení, co do intencí zřejmě se rozcházející.

Pak-li při vyměření poplatku procentového přijdou k místu různé jeho výměry, sluší sečísti veškeré hodnoty, které podrobeny jsou poplatku stejným procentem (na př. při darování a dědictví 1%, 4% neb 8% resp. 1¼%, 5% neb 10%) a tyto sumy a nikoliv jednotlivé částky, z nichž se skládají, budtež zaokrouhleny.⁴⁾

Při procentovém poplatku z výher loterie číselné nemá vůbec žádné zaokrouhlení místa.⁵⁾

Zda-li poplatek procentový neb škálový má míti místa, bylo povždy imperativně stanoveno zákonem, až zákon ze dne 31. prosince 1894 (ř. z. č. 2 ex 1895) připustil odchylku od zásady této, připustiv totiž v art. V. lit. f) a art. XX. poplatek procentový na místě poplatku stálého.⁶⁾

§ 17.

Vybírání více druhů poplatků při jedné listině.

Vybírání jednoho poplatku vedle druhého při jedné a tétéž listině není nijak vyloučeno. Ve směru tomto platí zásady tyto:

Vztahuje-li se poplatná listina obsahující právní jednání na předměty, jež jsou podrobeny

a) rozličným poplatkům stálým aneb

Min. fin. také později a sice nařízením ze dne 3. června 1863 č. 19.977 (Věst. min. fin. č. 25, str. 178) v soulahu s názorem námi naznačeným vyhlásilo, že § 7. zákona ze dne 13. prosince 1862 či zaokrouhlování od 20 do 20 zl. nemá míti místa, když částka, ze které zvlášť má býti poplatek procentový vyměřen, nepřevyšuje sumu 20 zl. (Srv. též nař. m. spr. ze dne 30. dubna 1894 č. 7842. — Věst. m. spr. č. 17. — Příloha k věst. min. fin. č. 5; str. 22).

⁴⁾ Nař. m. f. ze dne 5. srpna 1863 č. 33.050. — (Věst. min. fin. č. 36, str. 236; pak příl. p. kraj. č. 21, str. 85 z r 1868.)

⁵⁾ Zák. ze dne 31. března 1890 § 8. lit. c (ř. z. č. 53).

⁶⁾ Zákonem uvedeným bylo totiž vysloveno, že na místo stálého poplatku z jízdních lístků určitých železnic k žádosti podniků železničního může býti povoleno placení paušálního poplatku procentového (v. § 129.), který vybírán má býti od cestujících sebou s cenou lístku jízdního. — Při tomto ustanovení nelze pomínouti nesrovnalost, že správě železnice jest přiděleno právo, rozhodovati sebou o poplatku, který platí a nese osoba třetí, totiž cestující. Větší neb menší pohodlnost neb nepohodlnost jednotlivcova při vybírání a odvádění poplatku nemá nikdy býti rozhodujícím pro stanovení poplatku, jaký má platiti poplatník jiný, aniž by tento vůbec byl slyšen.

b) z části stálému, z části škálovému, z části procentovému poplatku aneb rozličným poplatkům škálovým, buď v případech a) za první arch listiny placen z poplatků stálých ten, který jest nejvyšší a dle tohoto řídí se pak poplatek za archy další. Pouze tehdy, když jest podání neb protokol sebou listinou právní podrobenou poplatku stálému, buďtož za první arch placeny poplatky oba.

Při setkání se více poplatků stálých v jedné listině, kde jeden (vyšší) poplatek má býti placen, předpokládá se vždy, že jde o jedno právní jednání, aneb i o další jednání právní, jež tvoří souviselí část s hlavním jednáním právním (v. § 6.). Obsahuje-li tedy jedna listina více právních jednání, jež nejeví se býti částmi jednoho celku nutno zapraviti stálý poplatek — když takovému vůbec jsou podrobeny — za každé právní jednání zvlášť, či více stálých poplatků vedle sebe.¹⁾

V případech b) buď každý poplatek zvlášť placen.²⁾

Meze poplatku stálého, škálového a procentového nejsou však přesně ohraničeny, ano zde onde setkáváme se s přechody od jednoho poplatku k druhému na př. při poplatech z rozsudků a nálezů soudních a rozhodčích, kde ve formě poplatku stálého máme skutečně poplatek škálový (v. §§ 102., 103., 106.), který při rozsudech soudních přejde dále formou i povahou v poplatek procentový, (v. § 80.) aneb při směněních osvědčeních soudem sepsaných, kde podobně ve formě poplatku stálého máme ve skutečnosti poplatek škálový (v. § 109., odst. 2. lit. c) 5) atd., jinde opět nalézáme stanovený poplatek stálý a in eventum poplatek škálový, na př. při celé řadě obdržecích potvrzení, kde má býti placen poplatek stálý 50 kr., ač nevycházi-li dle škály II. poplatek menší (v. § 126.) atd.

¹⁾ V souhlasu se zásadou touto bylo též výnosem minist. ún. ze dne 28. června 1894 č. 22.840 (Přil. k věst. m. ún. č. 7, str. 37; přil. p. Kraj. č. 12, str. 48) vysloveno, že z listiny obsahující 1. smloubní smlouvu s neodvolatelným ustanovením o jmění snoubenců v případě smrti a sebou 2. poskytnutí věna, výbavy a pod. osobou třetí mají býti placeny dva stálé poplatky vedle sebe a to (ad 1.) 1 zl. na základě pol. saz. $\frac{0}{32}$ a $\frac{10}{101}$ lit. A. l. zák. ze dne 13. prosince 1862 a pak (ad 2.) 50 kr. na základě pol. saz. $\frac{4}{01}$ lit. A) a) téhož zákona, poněvadž poskytnutí věna, výbavy a pod. sluší míti za právní jednání úplně samostatné, a podobně též ustanovení o jmění mortis causa.

²⁾ Příp. ku změně pol. sazby z r. 1862 § 4.